СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 7-го Сѣчня 1897. | Число 2.

Календарь.

Сѣчень.		
7	Ч.	СОБОРЪ пр. БОГ., ІОСИФА
8	П.	СТЕФАНА ПЕРВОМУЧЕНИКА
9	С.	20.000 мучен. въ Ником.
10	Н.	по РОЖД. 14000 дѣтей вфт.
11	П.	Анисіи, Зотика
12	В.	Меланіи преп.
13	С	ОБРІЗ. ГОСП. и ВАСИЛІЯ В.

Змѣстъ

Кôлька щирыхъ слôвъ до нашихъ читателѣвъ на новый рôкъ

Дорогій нашій читателѣ! Пишемо до Васъ листъ на новый рôкъ.

Нѣсамперѣдъ Васъ красненько поздоровляемо — и Вашій жѣнки и дѣточки. Най Вамъ Панъ-Бôгъ помагае въ будучôмъ роцѣ, щобъ Вы були здоровій и веселій, щобъ лиха година не заглянула въ вôкно Вашои хаты. А якъ Вы будете здоровій и веселій и лиха не зазнаете памятайте, що Вы сиротки великои Матери Руси порозкиданій по великихъ просторахъ Америки. Памятайте, що око Боже глядить на Васъ и наказуе тримати ся крѣпко свого рôдного — свои вѣры, свои мовы, звычаѣвъ и обычаѣвъ. И дѣточокъ своихъ, тыхъ пустотливыхъ Американцѣвъ учѣть свого рôдного. Посылайте ихъ до школъ Американскихъ, щобъ они повыроставши не потребовали зъ шуфлею, зъ пікою въ руцѣ шукати смерти въ пôдземныхъ майнахъ, але щобъ стали въ ряды другихъ народностей въ Америцѣ и були пожиточными горожанами вôльнои землѣ, а славою Руси. А щобъ навчити ся бути добрымъ Русиномъ, потреба читати своє рôдне слово, тымъ словомъ кормити ся, нимъ дыхати и нимъ вôдживлятись въ тяжкихъ хвиляхъ знеохоченя и задумы.

Живе слово, рôдне слово матерне знайдете Вы въ „Свободѣ", котру Вы вже знаете и еи полюбили сте. А полюбили сте еи, якъ рôдну свою сестричку, що сиротою осталась тай ходить мѣжь люде и голосить правду. Та сестричка Ваша „Свобода" пише нынѣ до Васъ Дорогій читателѣ листъ и желае Вамъ добра и гаразду при новôмъ роцѣ и просить, щобъ Вы про ню сиротку не забували и на будуче, бо она Вамъ вѣрно и щиро служила въ минувшôмъ роцѣ.

Она була честна и справедлива. Она любила правду и хоронила еи, якъ найцѣннѣйше добро, бо щожь есть дорожшого на свѣтѣ, якъ правда? Она вывѣдовала помѣжь людей, якъ то лѣпше и красше жити на свѣтѣ и то що вывѣдала доброго мѣжь чужими людьми, подавала въ науку Вамъ и наказовала: жійте люде честно, справедливо, дивѣть ся, якій порядки мають другій люде, якъ они жіють тай Вы такъ и собѣ жійте, навчайте своихъ дѣтей тай и до старого краю пишѣть, щобъ Вашій братя, кревній, сусѣды и пріятелѣ жили розумно, упоминали ся и бороли ся о свои права, не кланяли ся жаднымъ панамъ, бо чоловѣкъ каждый есть собѣ такимъ самымъ паномъ, якъ найбогатшій панъ, хоть вôнъ мае тôлько кводра въ кишени.

Ваша сестра „Свобода" навчала Васъ цѣлый рôкъ, якъ Вы маете любити свою церковь — ту твердиню на чужôй земли и напоминала, щобъ не лѣзли въ пута чужихъ людей, не слухали аґентôвъ безсовѣстныхъ, тôлько въ згодѣ и любови, якъ христіянскій дѣти горнули ся коло свои Матери.

Рôдна Ваша сестричка подавала Вамъ вѣсти и за старый край, за Вашу кроваву батькôвщину — тай Вы неразъ плечами здвигали; чи може то бути правда, що нашихъ братôвъ такъ тамъ кривдять? А такъ, такъ братчики любій, кривдять, бють и плакати не дають. А тій прекраснй повѣстки, що Вамъ ваша сестричка нарозказовали, чи не було що почитати? А тій новины зъ цѣлого свѣта, чи не читали сте? Та страшно неправды „Свобода" не любить. Вы памятаете, якъ то она смѣло и неустрашимо прала всякій злодѣйства, якій лишь пôдъ руки попали ся. Та то длятого, бо у насъ повинно бути чисто, свѣтло, ясно, справедливо. Та ще бôльше „Свобода" писала, але годѣ всего въ гôмъ листѣ вычисляти. Вы вже самій здоровій пригадаете собѣ. Та чому то „Свобода" такъ писала такъ научала, тай неболла ся нѣкого и нѣчого, тôлько правою дорогою йшла все наперѣдъ и наперѣдъ. Та то тому мои братчики дорогій, бо она сирота опирала ся тôлько на народѣ зъ народомъ и зъ народу жила.

Тôлько тогды може часопись вôдповѣсти своей цѣли, заступати гôдно справы цѣлого народу безъ рôжницѣ на станы, если она стоить о власныхъ силахъ, не пôдлягае и независить вôдъ жаднои клясы суспôльнои. Мы смѣло и зъ гордостію можемо сказати, що наша „Свобода" есть одинокою, выключно одинокою газетою рускою на цѣлôй кули земской, котра вôдъ жадныхъ вплывôвъ посторонныхъ не зависить, котра удержуе ся зъ народу и заступае справы народу. Еслижь она жие зъ народу и заступае его справы, длятого мае повне право вôдозватись до народу, щобъ той народъ не забувавъ на той свôй великій и дуже важный обовязокъ взглядомъ своеи одинокои газеты. — Мы не вымагаемо богато. Всего навсего мізерныхъ два доляры на рокъ и дописей зъ житя нашого народу въ Америцѣ. Если тій два обовязки нашій читателѣ сповнять — мы будемо вдоволеній, а нашь обовязокъ сповнимо такъ совѣстно, якъ мы его до теперь сповняли. Насъ сотки тысячь въ Америцѣ. Най лишь досята часть запише „Свободу", заплатить 2 дол. разъ въ мѣсяць донесе зъ свого плейзу оденъ читатель, якъ робота иде, якъ люде жиють, кôлько выйшло до краю, кôлько прійшло людей зъ краю и т. ин. — а зробить ся велике дѣло. — Лишь въ лучности сила! — Одиницями пропадемо!

Зъ тымъ Васъ сердечно здоровимо зъ новымъ рокомъ.

Редакція.

НОВЫЙ РОКЪ.

На цѣлôмъ свѣтѣ принято звычай, складати собѣ благожеланя въ день нового року. Передовсѣмъ газеты въ новорочній желаня не скупій. — Щобъ бути вѣрными стародавнôй спадщинѣ и мы пожелаемо нашимъ читателямъ и нечитателямъ, нашимъ приятелямъ и ворогамъ дещо цѣкавого. — Ахъ вороги, вороги, хто васъ на свѣтѣ немае? Та зачнемо хиба вôдъ нихъ — най знають, що мы имъ добра желаемо. Передовсѣмъ Вамъ чтеный панъ гр. кат. Вѣстникъ, (бо есть и православный Вѣстникъ — тому опôсля). Вамъ Господине Вѣстникъ, щобысте знали, що мы добрій люде, желаемо менше чекôвъ, а бôльше грошей, бôльше розуму, а менше бляґи, менше паперу, а бôльше змѣсту. Чижь не досыть? Дяковать Вамъ паночку — каже гр. кат. Вѣстникъ! Мало за-що.

Вамъ Отче Протоєрею, великій и подвôйный крестоносче, желаемо зъ душѣ и серця, щобъ Вы въ будучôмъ новôмъ роцѣ позганяли до свого стада всю зволочь зъ цѣлои Американскои Руси и заложили великій сторъ и кабакъ и ставши надъ ними басомъ, зъумѣли такъ зручно дѣло повести, щобъ они анѣ цента не украли. Вы повинній тои штуки доказати, а тогды стадо Ваше певно-бъ розлетѣло ся. — Крôмъ того желаемо Вамъ вже не зъ душѣ и серця, тôлько зъ самои глубины серця, щобъ Вашь дорогій приятель Ровнянекъ подѣливъ ся зъ Вами зысками, якій впадуть въ его кишеню зъ процесôвъ зъ протестанскими пасторами и зъ людьми, котрымъ шіфкарты продае. Вкôнци желаемо Вамъ здоровля и щастя и вдохновенія поетичного до цѣлои копы брошуръ — а передовсѣмъ до такои, якъ прим. „Що він є?"

Особѣ, котра есть предметомъ брошуры „Що він є?" жалаемо цѣлый засѣкъ сѣчки св. Синоду и щобъ за рôкъ дочекала ся знову брошуры „Що він є?" А то въ новôй парохіи не тяжко.

Православному Вѣстникови желаемо сердечно, щобъ Победоносцевъ змилувавъ ся и приславъ мѣшокъ рублѣвъ въ золотѣ зъ увôльненемъ вôдъ цла.

Милому нашому „Соединенію" желаемо такого енерґічного и жертволюбивого председателя и въ новôмъ роцѣ, якъ до теперь, котрый бы всякій надъужитя выкрывавъ и за власній грошѣ „miles books" куповавъ. Также просимо Бога, щобъ найвысшому урядникови „Соединенія" давъ долгоденствіе на его 84 плейзахъ. Многая лѣта! Календара на 1898 рôкъ!

Товариству св. Андрея желаемо щастя, здоровля и довгого тай спокôйного сну. Дай Боже вытримати!

Всѣмъ нашимъ священникамъ и рускимъ гр. кат. и тôлько гр. католикамъ, желаемо кругло $10,000 и шіфкарту першои клясы на найлѣпшôмъ корабли.

Дорогому нашому „Союзови" 5 тысячь членôвъ, анѣ одного посмертного. Славно!

Всѣмъ нашимъ парохіямъ анѣ одного шелюга довгу и по 10 тысячокъ въ касѣ.

Нашихъ братствамъ богато членôвъ, а мало хорыхъ.

Нашимъ пренумераторамъ богато грошей и сумлѣня.

Нашимъ читателямъ, що дурничкою читають „Свободу" совѣсти, розуму и грошей.

Всѣмъ нашимъ бізнесовымъ людямъ розуму, грошей, солідности и вытревалости.

Робôтнымъ людямъ велику пейду, а легку роботу.

А тобѣ-жь „Свободонько" чи нѣчого не пожелаемо? Погнѣвала-бысь ся на смерть небого. Пожелаемо и тобѣ пожелаемо, але треба подумати що?... Грошей тобѣ моя подруго вѣрна — правда, що грошей? Крôмъ того треба тобѣ богато ворогôвъ, завзятущихъ ворогôвъ, щобъ зубами скреготали — а тогды ты собѣ вже дашь раду и зъ ворогами и зъ пріятелями.

Дай Боже почтеніе!

ПРІЯТЕЛѢ ГАЛИЦКОГО НАРОДУ.

НАПИСАВЪ СТ. ХЛ.

Любѣть вôтчину якъ свою рôдну маму! А якъ бы васъ судьба кинула далеко въ чужину геть за семй рѣки и горы, и тамъ не забувайте еи безталаннои, а помагайте ѣй, чимъ зможете!..

Прегарній тій слова луною мандрують вôдъ сердецъ до сердець людскихъ и знаходять собѣ тамъ догôдный або недогôдный пріютъ — залежить се вôдъ мягкости и вражливости людины на недолю свого народу. Завдяки той взнеслôй засадѣ, нашь край выдавъ чимало зъ свого нутра великихъ героѣвъ, що смѣло и завзято постояти вмѣли за народну справу, а були декотрй палкійшій, що и житє свое офѣрували на жертвеннику своеи вôтчины.

Такъ, правда! Згадати тыхъ людей, повныхъ посвяченя — въ чоловѣка вступае духъ, хоче ся жити, хоче ся працювати!.... Та не про тыхъ патріотовъ хотѣвъ я вамъ написати — менѣ на думку навѣялись патріоты новѣйшого крою, мѣжь котрыми найвызначнѣйше мѣсце занимае нашь „родакъ", нашь опѣкунъ: „любый графъ Казьо Бадені"!

Той полюбивъ нашь край Галичину цѣлымъ серцемъ; а найбôльше до вподобы припалє ему нашій хлопы!

Господоньку! дрôбній слезы, мовь польный горошокъ котять ся по лици, коли въ вôльныхъ хвиляхъ вôдъ занятя, спогадати на него. Вôнъ любить, любить пристрастно! Невыгода лишь маленька при обôймахъ и цѣлованю, бо кôлько разôвъ попаде нашь хлопъ въ его обôймы, тôлько разôвъ хрупнуть его спрацюваній кости пôдъ его жиловыми и товстыми руками.

Але се дурниця! Зъ любымъ и вмерти не жаль. А божь вôнъ не гарный собою? Статный, заманистый, най вречь каже ся — такій вамъ хлопець, якъ медвѣдь.

Доки бувъ у насъ въ Галичинѣ, тѣшилисьмо ся нимъ, та коли выѣхавъ у чужу сторононьку, бо ажь до Вѣдня на великого пана, гадали мы, декотрй зъ насъ, що вôнъ тамъ за панскими забавками забуде про насъ. А вôнъ нѣ! Вѣрный ажь до гробовои дошки. Каже, я васъ не попущу ся, дорогій братя хлопы! Вы парôдъ темный, не знаете де вамъ йти и куды, а я фіґура не абы яка, зъ розумомъ попроваджу васъ певною дорогою! Не дай Боже, впаде хто по дорозѣ у яку дебру и розôбе собѣ черепъ, не его вина, досить, що любить насъ и на дальше и то всѣхъ, и хоче намъ помагати.

Недавно выславъ вôнъ ту въ Галичину письмце, въ котрôмъ просить тутешній власти, щобы они ему подали деякій вѣсти що до сѣльскихъ громадъ, а вôнъ невдовзѣ зробить имъ несподѣванку.

А дуже миленька несподѣванка.

Пôсля него: вôйты не вмѣють анѣ дѣловодства, анѣ громадскои господарки; треба имъ дати до помочи когось дуже мудрого и вченого, котрый бы ихъ усего понавчовувавъ, що лишь громадѣ треба знати.

А цѣкаво знати, якъ то будуть вчити и якимъ способомъ!

Я знаю и вамъ розкажу, а вы мотайте на вусъ, если у кого є.

Чимало у насъ призбирало ся зволочи панскои, котра колись маетна, пропутала добро своихъ батькôвъ, а сама лишилась на леду зъ пустою кишенею? Щожь такимъ людямъ почати? де имъ голову склонити? Робити не хоче ся, а хоть бы и була у котрого охота — до чогожь возме ся, коли его нічо не вчили, а жити треба, и то въ приближеню до выгôдъ колишнього житя! Свѣте ты мôй ясный, яку имъ порадоньку дати? Рада въ раду, знайшовъ ся способъ до житя! Панъ Бадені не дасть загинути своимъ по крови (выбачте они тому свои, що у нихъ зеленковата кровь) и выдумавъ, помôгъ збанкрутованымъ голодранцямъ.

Вôнъ хоче завести окружныхъ вôйтôвъ. Надъ кôлькома громадами мае стати оденъ вôйтъ окружный, щось въ родѣ давныхъ мандаторôвъ. Такій вôйтъ мусить мати секретаря, возьного и т. д. що потягне за собою великій выдатки. И знову ты хлопе давай! о, давай, доки не загинешь, а за те тобѣ выгода, бо те, що мôгъ залагодити вôйтъ въ громадѣ по сусѣдски, ты мусишь чвалати на трете село и тамъ передъ дверима дожидати панскихъ розказôвъ.. Спасибôгъ вамъ пане Бадені за ласку! Що вже мѣжь нами було, се минулось; мы пересвѣдченй о вашôй до насъ любови, але за той послѣдный довôдъ любови ще разъ спасибôгъ! Не хочемо! Ба! говорила небôженька до самои смерти... нѣбы вôнъ пытати въ насъ буде, чи годимось на те чи нѣ. У него въ парляментѣ бôльшість по его сторонѣ и вôнъ лишь кивне, а тй панки, що то несвѣдомыми хлопами выбраній на заступникôвъ, ухвалять законъ на згубу своихъ выборцѣвъ.

Ухвалять законъ, ухвалять и не будуть звертати уваги на сильнй протесты и голосы обуреня по хлопскихъ вѣчахъ, котрыхъ у послѣдныхъ часахъ множить ся чимъ разъ бôльше. Панове побачили, що бѣда буде, якъ хлопы такъ дальше рухати ся будуть и нужъ придумувати способы придавлюваня. А що боять ся они хлопôвъ — се не тайна. Неразъ можна чути, якъ дбалій о добро краю панки балакали собѣ при шкляночцѣ пива о великôмъ непослушеньствѣ хлопа. Декотрй [illegible]однѣйшого успособленя лишь зôтхають, просячи въ Бога вôдверненя тои хвилѣ, въ котрôй хлопъ прозрить, бо зъ тою хвилею аминь ихъ пановяню; а иншій горячѣйшій радять за кôжде хоть бы незначне поруханє ся селянина, пхати его просто до арешту. Бе, оно-бъ може що вдѣяли, кобы то въ однôмъ мѣсци рухали ся, бѣда лишь у тôмъ, що скрôзь. Они давять въ однôмъ мѣсци, а въ противнôмъ кôнци пôдносять до горы головы и роби зъ ними що хочешь. Хибажь не може имъ зôбратись на плачь? Они таки плачуть, а въ приступѣ нєутуленого жалю сыплють ся на хлопа нарѣканя: якій вôнъ невдячный якъ собѣ зъ кождымъ днемъ розбирае и лишь нарокомъ вередує, що ему зле, а ему незгôрше жіє ся.

Еге, незгôрше! бодай не доводило ся нѣкому зажити такимъ поганымъ житємъ! Они мабуть позабули на недавну горячку еміґраційну до Бразиліи, де люде гинули якъ мухи. И нѣчо не помогли представленя добре мыслячихъ людей, що они йдуть на неминучу смерть! Розпука

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 12.00
„ „ tree „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописи „Свободы“.

Scranton, Pa. 5. сѣчня 1897.

Почтенна Редакціо!

Якъ Ваша ласка, то помѣстѣть тыхъ кôлька словъ.

Мôй приятель дôрвавъ десь газету, що называе ся „Православный Американскій Вѣстникъ“. — Красна то газета, нема що казати. Єсть тамъ и образки, якъ Рождество Христове и Иванъ Наумовичь, суть и проповѣди и другй здае ся краснй рѣчи, але я скажу правду, що не розумѣю. Та бо и по-що менѣ розумѣти, коли то газета не для мене простого хлопа, але певно для высокоученыхъ православныхъ священниковъ. — Якъ по всѣхъ газетахъ, такъ и ту не обôйшло ся безъ брехнѣ. На стор. 137 ч. 8 есть написано, що мы скрентонскй вѣрники навкучили собѣ господарку нашого духовника, заложили братство св. АА. Петра и Павла и хочемо будовати нову церковь — вже нѣбы православну. Правда въ тôмъ така. Ту въ нашôмъ нещасливôмъ Скрентонѣ мешкае двохъ заблудшихъ священниковъ: ОО. Заклинскій и Балогъ. Мешкають они собѣ такъ якъ другй люде мешкають и шукають роботы. Звычайный чоловѣкъ зайде до майнôвъ, або до фабрики за роботою, а священникъ до церкви. Понеже для нихъ церкви ту нема, отже они задумали поставити. Зôбрали кôлькохъ голодранцѣвъ и дурять ихъ, що православный епископъ дасть грошѣ на церковь, заплатить священникови — все, все зробить — тôлько ты народе ходи до церкви и Бога хвали. Кождый знае, що нашъ народъ на дурничку ласый, але дурнички на свѣтѣ нема. Анѣ Россія, анѣ епископъ не лакомить ся на голодранцѣвъ. Вôнъ каже: люде, дайте менѣ церковь безъ довгôвъ, перейдѣть всѣ зъ священникомъ разомъ на православіе, платѣть менѣ що-року дапину, а тогды all right.

На щожъ ту дурити спокôйный народъ? На що ему голову брехнями запрятовати? Лишѣть его въ спокою. Я чувъ, що о. Заклинскій недавно ѣздивъ до Mayfield и хтѣвъ тамъ служити, яко уніятскій священникъ. Такимъ людямъ все одно, щобъ кавалокъ хлѣба заробивъ. Прикро то писати такъ о священникахъ, але дежь правду подѣти?

Не бôйте ся люде добрй, мы такихъ апостолôвъ не настрашимось, — до нѣчого ихъ робота, якъ нема въ нихъ чести и характеру.

Парохіянинъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои

3. децембра 1896.

Хлопскй мітинґи.

Въ послѣднôмъ часѣ знову частѣйше вôдбували ся рускй мітинґи. Видно, що коли послы Романчукъ (Русинъ), Пернесторферъ (Нѣмець-соціялістъ), Леваковскій (Полякъ-демократъ) и Люеґеръ (Нѣмець--антисемітъ) выганьбили порядно президента міністрôвъ графа Баденього въ вѣденьскôй радѣ державнôй, то оно такой придало ся на щось. Хто сварить ся, то той таки высварить свое и рацію мае. Згадаю лишь важнѣйшй мітинґи. Въ Угновѣ бувъ мітинґъ 12. новембра, зôйшло ся було кôлькасотъ хлопôвъ, кôлькохъ панъ-отцѣвъ и такъ само кôлькохъ интелиґенныхъ Русиновъ. Промовляли д-ръ Олѣйникъ, молодый лѣкаръ зъ Мостôвъ великихъ и розумный хлопъ Данило Мекелита зъ Бутинъ. Недалеко вôдъ Угнова въ Сокали, бувъ 17. новембра мітинґъ. Хлопôвъ було понадъ 500, щось 15 поповъ тай кôлька свѣтскихъ Русиновъ. — Предсѣдателемъ бувъ старенькій о. Левицкій зъ Тартакова, рефератъ (науку) економічный про хлопску бѣду державъ о. Крипѣцкій зъ Бобятина. Дальше росказавъ широко адвокатъ д-ръ Лагодиньскій зô Львова про руску політику. Сила хлопôвъ также промовляла на обохъ мітинґахъ, нарѣкаючи на кривду и тягарѣ. Цѣкава рѣчь, що священники беруть въ тыхъ мітинґахъ дуже слабоньку участь. Влазять въ свои шкаралупки и вôдвагу показують хиба тогды, якъ прійде накинути ся на другого Русина (прим. радикала), бо знають, що за то имъ и волосъ зъ головы не спаде, хиба ще велика похвала прійде. Отъ що пише газета „Дѣло“, котра страха ради и такъ боить ся все написати цѣлу правду: „На вѣчахъ являе ся мінімальне число священниковъ, а й тй не забирають голосу, не беруть участи въ нарадахъ. Хлопы говорять самй про себе, не чують голосу тыхъ, котрй уважають себе природными прôводниками селянъ“... — „Народна Часопись“ (дуже побожна ґазета) написала недавно (въ ч. 192), що попы вôдносять ся „супротивъ школы апатично, супротивъ читалень ворожо“. Дальше росказуе одинъ цѣкавый фактъ, що одинъ рускій священникъ писавъ денунціяцію (доносъ) до жандармôвъ на основателѣвъ читальнѣ ще и печатку громадску прибивъ. Се разъ цѣкавый хлопака, и нѣвроку „патріотъ“.

До Золочева такожь склицканый мітинґъ на конець новембра, доси ще нема звôдтамъ близшихъ вѣстей. Въ Ярославли вôдбувъ ся мітинґъ 6. новембра. Бувъ тамъ такожь и ksiądz Stojałowski, котрого выкляли на просьбу и велику потѣху панôвъ--шляхтичѣвъ, котрй радй-бы его живцемъ спечи. Польскій посолъ ksiądz Pastor завôзвавъ участникôвъ мітинґу, щобы выйшли, бо въ тôмъ домѣ є одинъ выклятый чоловѣкъ. Хлопамъ (переважно були се Мазуры) анѣ въ гадцѣ було выходити, выйшовъ лишь ks. Pastor тай ще чотыри польскй ксьондзы, всѣ они вôдтакъ назадъ повернули до салѣ. Народъ слухавъ промовы ксьондза Стояловского, потôмъ зробивъ ему велику овацію, люде пôднесли на рукахъ въ гору и цѣлували его одѣжь. Зъ тою цѣлою клятвою властъ духовна стрѣлила величезну дурницю. На ксьондза Стояловского не було нѣчо злого, хиба що нѣкого не боить ся и въ своихъ газеткахъ (Wieniec, Pszczółka) рѣже кождому правду въ очи та такъ само промовляе на мітинґахъ. Се неподобало ся полісменамъ тай шляхтичамъ и они выпросили на Стояловского клятву. Така клятва може була-бы помогла кôлькасотъ рокôвъ въ задъ, але куды тамъ вже теперь, коли народъ вже прозрѣвъ?! Стояловскій ѣздить по цѣлôй заходнôй Галичинѣ и всюда пріймають его гостинно тай зъ великими парадами. Польскй біскупы видять, що оно таки зле стало ся, якъ се видно зъ недавного роспорядженя біскупа Лобоса въ Тарновѣ. Церковне право каже, що хто заходить собѣ зъ выклятымъ, то вже черезъ то само и вôнъ є выклятый. Такого вже не можна допустити до св. Тайнъ анѣ до церкви. А тымчасомъ всѣ Мазуры заходять собѣ зъ Стояловскимъ и по рукахъ цѣлують... Отже згаданый біскупъ каже, що тыхъ всѣхъ не належить ще уважати за выклятыхъ, лишь треба ихъ добрымъ словомъ вôдмавляти вôдъ Стояловского. Прійшовъ ксьондзъ біскупъ до головы по розумъ, а то небавомъ цѣлй села и повѣты стояли-бы пôдъ клятвою; не було-бы тогды парохіянъ, осгали-бы хиба лишь ксьондзы зъ вѣрными орґаністами...

Рускй радикалы пробували львôвскій повѣтъ загарбати для себе и порядно попекли собѣ при тôмъ пальцѣ. Застроили хлопскій мітинґъ 15. новембра въ львôвскôмъ ратуши. Хлопôвъ зôйшло ся мало, всего може 50, друге тôлько було студентôвъ и львôвскихъ робôтниковъ. При тôй спосôбности не забракло и жидкôвъ та жидôвокъ. Чисте нещастє то плюгавство, де не посѣй то вродить ся. Такй проворнй жидки якъ Френкель, Діямантъ, Еґеръ, Цеттербавъ, Геккеръ, Лезеръ и иншй, мусять всюда влѣсти. Такій жидикъ резонуе за десятьохъ, накидае ся христіянамъ на прôводника політичного, а властиво робить на політицѣ несгоршій бізнесъ, якъ се можна видѣти помежи соціялъ-демократами у Вѣдни. До рускихъ радикалôвъ ще они не такъ дуже пôдлазять, бо то бѣдота, то и за бізнесъ тяжко. Але все таки на послѣднôмъ зъѣздѣ радикальнои партіи, якійсь жидокъ Фастъ заступавъ грибôвскій повѣтъ. Чистый скандалъ зъ жидами! Нашй люде, якъ Павликъ и Франко, повиннй бы вже разъ дати собѣ спокôй зъ жидками и жидôвками. Коли жидки такй розумнй, то най одинъ зъ другимъ робить аґітацію соціялістичну межи самыми жидами. Богатыхъ жидôвъ-дукôвъ не такъ много въ порôвнаню до безконечнои масы бѣдакôвъ-жидôвъ. Они є предсѣ зъ однои націи, знають по жидôвски шварґотати, они однои вѣры и розумѣють ихъ обычаѣ. Але що-жь? Штудерный жидокъ не иде жидôвъ темныхъ научати, бо боить ся рабіна. За то роспирае ся широко межи христіяньскими робôтниками, а той нещасливый робôтникъ ще годуе своею працею такого философа... Отже и на тôмъ мітинґу було такожь кôлька жидôвъ и жидôвокъ, радикалъ Михайло Павликъ такъ собѣ ихъ вподобавъ, що жадний зборы не робить безъ такои декораціи. Самъ Павликъ бувъ за президента мітинґу. Промовлявъ д-ръ Франко про економічне положене селяньства, а потôмъ говоривъ докторъ Евгеній Вацикъ (адвокатъ у Львовѣ) про выборы. Вже доктора Франка хлопы не конче розумѣють, бо говорить зъ учена, але якъ заговоривъ докторъ Вацикъ, то вже мало не повмирали зъ нудьги. Справедливо написавъ „Dziennik polski“, що сей послѣдный є „najnieszczęśliwszy mowca na kontynencie“. И якои бѣды треба було Вацикови до того брати ся? Межи радикалами є богато добрыхъ хлопскихъ бесѣдниковъ, отъ напримѣръ Вітикъ, Новаковскій, Шміґеръ або Бородайкевичъ. Добрымъ бесѣдникомъ є штука бути, сама ученôсть вымовы не дасть. Впрочѣмъ забирали ще слово хлопы Гнатъ Тучапскій въ Угерець, Иванъ Канафоцкій зъ Городка, Зелѣньскій зъ Рудна и ks. Пестыньскій зъ Борокъ. Для радикалôвъ є добра научка, щобы не выбирали ся якъ то кажуть „зъ мотыкою на сонце“, але нехай добре приготовляють ся, а тымчасомъ ростолкують Вацикови, щобы вже зъ промовами давъ собѣ спокôй.

Рускій театръ.

Въ старôмъ краю маемо свôй рускій народный театръ. Той театръ є власностію львôвского товариства „Руска Бесѣда“, дôстае вôдъ головнои рады краевои (сойму) запомогу звыжь сѣмъ тысячь ґульденôвъ (польскій театръ дôстае 24.000 ґульд.) и устрое черезъ цѣлый рôкъ въ мѣстахъ и мѣсточкахъ рускй театральнй представленя. Давнѣйше перейmавъ директоръ театру цѣлу рѣчь на свôй бізнесъ, бравъ призначену запомогу и удержувавъ театръ. Послѣднымъ директоромъ бувъ акторъ Біберовичь. Зъ помежи всѣхъ директорôвъ вôнъ бувъ першій, що не тôлько добре выходивъ на тôмъ, але и зробивъ бізнесъ на театрѣ. Се не було-бы нѣчого злого, бо днесь на цѣлôмъ свѣтѣ старае ся кождый заробити грошѣ. То неподобало ся головнымъ рускимъ „патріотамъ“ у Львовѣ, довго покивували головами, надували ся и щептали собѣ на ухо, ажь разъ таки завзяли ся и нагнали (властиво вôнъ самъ подякувавъ за хлѣбъ) директора и взяли театръ въ свои руки. То є велика штука управляти зô Львова театромъ, котрый все ѣздить по краю. Вже незадовго показали ся були непорядки, тогдѣ зô Львова выслали на завѣдателя театру пана Ивана Гуляя, дуже доброго и богатого чоловѣка. Той завѣдувавъ довго театромъ, але доложивъ пропасть своихъ грошей (за то патріоты заспѣвали ему „многая лѣта“), ажь вконци надоѣло ему то все и покинувъ театръ. Теперь настали всѣлякй директоры и досыть часто змѣняли ся. Отъ хочьбы въ отсѣмъ роцѣ було вôдъ нового року щось пять директорôвъ. Пôдъ самъ конець були два директоры зъ Украины, называли ся Вороный и Касиненко. Вороный є сила ученый философъ, а Касиненко мае бути добрый акторъ. На директорôвъ театру они неспособнй, а вже панъ Вороный Богъ знае за якою порадою принявъ ся за таке ремесло. У Львовѣ въ „Рускôй Бесѣдѣ“ сидить професоръ вôдъ ґімназіи Володимиръ Шухевичь и той мае головный надзôръ до театру. На театрѣ вôнъ богато не розумѣе ся, але що проводить добре всѣлякй рахунки и помежи драштивыми „рутенцями“ ще може найменше резонуе а за то больше робать, то и дали ему сей урядъ.

Въ театрѣ самôмъ теперь великй непорядки, вôдъ початку року до нынѣ покинуло 13 артистôвъ руску сцену, остало ще якихъ 10. Цѣла бѣда въ тôмъ, що нема кому удержати въ театрѣ ладъ, нема сильнои руки, нема вôдповѣдного до того чоловѣка. Акторы и актор-

переливалась черезъ верхъ, а окликомъ нещастныхъ були слова: Вже горше нѣгде не буде! Лучше умерти якъ такъ погано жити!

А теперь хиба нема еміґраціи? Е и теперь! Не до Бразиліи, та за те до недалекои Босніи, якъ доносили газеты, выбирають ся тамъ Мазуры. Хитрй аґенты позваблювали ихъ тамъ, обѣцюючй имъ золотй горы, та коли прійшли на мѣсце розчаровали ся, бо не знайшли того всего. Декотрй зъ нихъ повернули зруйнованй домôвъ, а декотрыхъ, що вже не мали нѣчо до страченя позабирали на корабель и повезли ихъ свѣтами мабуть до Бразиліи. Повѣдають, що и въ Босніи є руска кольонія. Боже ты мôй милый, де тыхъ Русиновъ не знайдешь, всюды они розпорошенй.

Лиха въ тôмъ нѣякого нема, що нашй хлопы за-для браку хлѣба мандрують мѣжь чужихъ людей, та колижь бо въ тôмъ одно велико нещастє, що тота темнота и непорадность якои набрались зъ краю, тягне ся за ними страшною тѣнею и переслѣдуе ихъ на кождôмъ кроцѣ.

Пôсля мене, всѣ еміґранты, чи то въ Америцѣ, чи де инде, навченй горкимъ досвѣдомъ въ краю, якъ то погано жити, коли кождый особнякомъ ходить, повиннй всѣ сполучити ся до вспôльнои роботы, бо тôлько въ єдности сила. Всѣ разомъ щось лучшого для себе придумати можуть, тай хоть бы неудалось де-що — милѣйше терпѣти въ купѣ, бо бодай одинъ другому розрадить, якъ жити одному зъ дня на день. А вороги хлопôвъ лишь того одного бажають, щобы селянинъ якъ найдовше бувъ дурный, бо въ мутной водѣ найвыгоднѣйше ловити рыбу.

МАЛЫЙ ФЕЙЛЄТОНЪ.

ЗЪ ТВОРÔВЪ МАРКА МУРАВЫ.

Богацтво, Наука и Праця.

Король могучій три доньки мавъ: найстарша звалась Праця, середуща Богацтво а наймолодша Наука. Вôнъ пôславъ ихъ у народъ, щобъ вчили всякого добра. По довгихъ лѣтахъ покликавъ батько доньокъ въ гостину. И дивно стало ему: наймолодша донька Наука переросла обохъ сестеръ и ростомъ и вродою, и цвила першою молодостію якъ тодѣ, коли пращалась зъ батькомъ; — середуща Богацтво остала однако ростомъ, ино погрубѣла, потовстѣла, ажь сапить вôдъ товщи та утомы житя, а пôдстарѣлась, що и не спôзнавъ еи батько; — найстарша донька Праця пôдросла немало, але не помолодиѣла и не постарѣлась, а тôлько дуже збѣднѣла и стала невесела, хочь у неи бачить ся здоровля больше чимъ въ обохъ сестеръ.

Батько попросивъ до стола гостей-доньокъ; они засѣли не по вѣку, а ось такъ: середуща донька Богацтво сѣла на перше мѣсце на покутю, коло неи сѣла наймолодша донька Наука, а по-за обома сестрами на кôнчику стола примѣстилась найстарша донька Праця. Поглянувъ на се батько-король и промовивъ такъ до доньокъ:

Дѣтоньки, цвѣты мои! Я люблю васъ однако, и на три части розпаювавъ мое серце мѣжь васъ, щобы выявляли то одно серце мѣжь народомъ и були однымъ добромъ для всѣхъ. Чому-жь изминили мому серцю и стали жити окремымъ житемъ, кожде для себе, и повели недолю на себе и мѣжь народъ. Ты Богацтво — нѣякъ тобѣ пышатись та сѣдати на перше мѣсце, бо ты середуща доня; ты Науко, наймолодша дитинка, тобѣ займати свое мѣсце по родѣ; вы обѣ полюбились мовь сестры близнецѣ и забули про найстаршу сестру Працю, котрôй належна вôдъ васъ честь и пошановоне якъ рôднôй неньцѣ, — та ще забули вы й се, що пышаетесь и живете добромъ найстаршои сестры, котра збѣднѣла за-про васъ. Приглянте ся одна однôй а будете собѣ зеркаломъ и своѣй доли. Вамъ здаеть ся, що пышаетесь силою и молодостію, а воно цѣло не такъ. Ты Науко пôдратовуешь свою молодôсть за богато красками всѣлякои породы, щобъ вгодити змѣнчивôй любови, и пôдлестками звабити свѣтову ласку, а не знаешь, що у тыхъ краскахъ є зарôдъ отруѣ и смерти. И ты Богацтво непомѣрно вживаешь стравы и приправи, тѣшишь ся, що товстѣешь, а се дае холедъ твому житю, про се малѣе кровь жива, и кличешь смерть, коли саме хочеть ся тобѣ жити. Одна Праця, мое перше дитя, хоть и бѣдне, не заживне, а таки дивѣть ся на ню, чи у неи силы не больше за васъ обохъ? Що за кремѣзне тѣло, якй кремѣзнй кости, яка дужа и здорова и гарна безъ прикрасы! Тôлько невесела — а невесела за-про васъ! Поклонѣть ся найстаршôй сестрѣ-ненцѣ Праци, просѣть о прощене для себе, и идѣть въ друге мѣжь народъ, щобъ були однымъ добромъ для всѣхъ, щобъ обѣ вы зрôвнались у всѣмъ зъ вашою сестрою Працею. Тодѣ прійдете до мене въ гостину и будете любыми дѣтьми; а коли не вчините такъ, то буде менѣ одинока донька Праця — а вы будете доньками смерти.

ВЪ БЕСКИДАХЪ.

Якъ окомъ обойму весь чаръ твôй, красу,
То сумъ и ваганне у душу внесу.
И заразъ пытаюсь: О, земле моя,
Де слава и сила и воля твоя?
Чи все-жь ты зôстанешь въ Голотôвъ ярмѣ,
Чи станешь до бою за права свои?
О жнице, по злидняхъ важкихъ, трудовыхъ,
Чи встане для тебе день жнивъ золотыхъ?
Козачихъ дѣлъ земле, о нене моя,
Чи вернесь ще сила и воля твоя?
„Поверне!“ — ты кажешь грою твоихъ вôдъ,
„Поверне, поверне!“ — боръ темный шумить.
„Лишь тôлько мене ты чужимъ не лиши,
Труди ся для мене невпинно и жди,
А верне ся часъ волѣ, насилле мине
И день засвитае и сонце зôйде,
И ниву розбудить зô сну мертвоты.
Прійде день и звôльнить вôдъ мукъ и борбы,
Прійде день и раны загоить давнй,
Прійде день, братôвъ поеднае въ любви!“
Поверне, я вѣрю, о земле моя,
Поверне, се мовить краса вся твоя,
Се мовить до мене игра чистыхъ вôдъ,
Поверне — боръ темный могутно шумить...

Уліяна Кравченко

ки то не є звычайни люде и зъ нима що-правда тяжше дойти до ладу. Але если-бы директоромъ бувъ чоловѣкъ розумный, на однъ бокъ енергічный, на другій бокъ вырозумѣлый на людскій грѣхи и слабі стороны характеровъ, если-бы старавъ ся бути бôльше приятелемъ и проводникомъ, якъ нагайковымъ наставникомъ; если-бы вôнъ мавъ въ своихъ рукахъ доконечно потрѣбну повну власть, то и певно порядокъ бувъ-бы и театръ сповнявъ-бы достойно важну культурну місію межи рускимъ народомъ. А такъ цѣлый крикъ, сварка газетна, писанина бувшого руского актора пана Лопатиньского въ „Буковинѣ" не придасть ся и собацѣ на чоботы. У насъ Русиновъ вѣчно то велике нещастє, що до резону и до лайки людей є гурма, а робити и органiзувати нема кому. — Правдою и дуже сумнымъ фактомъ є то, що нашъ народный театръ вмѣсто йти въ гору и розвивати ся, стрôмголовъ паде. — Дуже справедливо пише „Народна часопись", що причина лиха не лише въ управѣ театру, але и въ вôдносинахъ нашого житя товарискoго. Мы не вмѣемо притягати людей до себе, за то змѣемо замените ихъ вôдтручувати. Нема у насъ взаимнои любови, нема щирости и прихильности, нема вырозумѣлости для другихъ; за то видимо лишь всюды свое „я" и всюды высуваемо его напередъ. Хто не хоче безусловно покорити ся, хто не хоче ему поклоняти ся, у кого троха иншa гадка хочь-бы навѣть и нерôвно лѣпша, той вже не нашъ. Прочь зъ нимъ! Выкинути его! Вôдтрутити вôдъ себе. Такимъ способомъ вôдтручувано у насъ и вôдсувано вôдъ народнои роботы найщирѣйшихъ и найздôбнѣйшихъ людей, що зъ якъ найбôльшою охотою, зъ цѣлымъ жаромъ готовй були служити народному дѣлу. Тй слова „Народнои Часописи" дуже справедливй, длятого „Дѣло" дуже на нихъ озлобило ся. Прикидае ся дурнымъ и не хоче анѣ слухати про упадокъ театру. При тôй нагодѣ зновъ вылѣзла наша старосвѣцка глупа полемика на верхъ, ,,Дѣло" не вою противъ „Нар. Часописи" арґументами, але накидае ся на особу редактора и все збуває кинами так высокопорочними патріотичними фразами — якихъ вже на Руси скрôзь мовъ болота подостаткомъ. Коли справу вытягнено на свѣтло дневне, то зъ того може хиба лишь користь выйти для руского театру. Може бодай теперь вôддадуть театръ въ руки способныхъ до того людей и не будуть выробляти такй експерименты на скôрѣ народнои институціи.

Й. П.

J. C. MILLER

ПЕРВОРЯДНЫЙ КРАВЕЦЬ

на Oak str. — Mt. Carmel, Pa.

Якъ хочешь мати красне, модне, добре, а тане убранe иди головною улицею, а тамъ коло телеграфічного офісу знайдешь кравця Міллера. Вôнъ вже давный обыватель въ Mt. Carmel, Pa., тожь его всѣ знають. Якъ вôнъ тебе красно вбере, то не повстыдаешь ся передъ першимъ джентельменомъ американскимъ. — Пошукай только Міллера, а не пожалуешь!

НОВИНКИ.

— Велике мѣжнародне свято въ честь Гутенберга, выпахôдника штуки друкарской, мае — пôсля проекту выгыдовшого зъ Могунціи (Mainz) — устроити ся въ 1900 роцѣ, именно въ дни 24 червня и въ слѣдуючихъ дняхъ. Головне торжество мае мати характеръ академічный, а вôдтакъ наступить свято людове. Єсть проектъ створити при тôй нагодѣ тревалу памятку на Гутенберга — именно завязати товариство имени Гутенберга зъ осѣдкомъ въ Могунціи (мѣсци уродження Гутенберга), а се товариство або заложить музей Гутенберґа або выдасть найлучші творы о Гутенбергу и о штуцѣ друкарской взагалѣ.

— Страшна буря навѣстила станы: Міннесота, Місури и Канзасъ. — Дня 3. с. м. зôрвала ся вечеромъ велика буря. Близько 20 годинъ падавъ густый снѣгъ, котрый покрывъ землю на 16 цалѣвъ. Вѣтеръ дувъ зъ шаленою скоростію. Всякій рухъ бувъ перерваный.

— На 27. апрѣля вôдбуде ся въ Ню Йорку торжественне вôдслонене памятника енерала Гранта. Памятникъ коштуе $600.000, а на урочистôсть вôдслонення асиґновало мѣсто $50.000.

— Въ Вестъ-Вірґініи завели дуже острй законы противъ ужиавня горячихъ напоѣвъ, якъ віска и др. Люде, що були привыкли до тыхъ напиткôвъ, а такъ вôдъ разу не могли вôдвыкнути, зажывали трутины и поумирали. Велика аґітація въ цѣлôмъ краю противъ тыхъ заостренъ.

Банки банкротують.

Въ St. Paul, Minn. застановили выплаты: „Germania Bank" и „Allemania Bank". — Въ Minneapolis, Minn. — збанкротували банки: „West Side Bank of St. Paul" и „Minnisota Savings Bank". — Въ Dubuque, Ja. упавъ банкъ „City Bank". Не наражовавъ-бы ся всѣхъ банкôвъ и сторôвъ и другихъ предприємствъ, кôлько ихъ що-дня банкротуе и кривдить бѣдный народъ.

ЩО ЧУВАТИ НА КУБѢ?

Кажуть, що Мацео жие. Чи правда, годѣ еще нынѣ знати. — Енералъ Вейлеръ хвалить ся, що побивае повстанцѣвъ при каждôй встрѣчи — чи певно, також годѣ вгавути. Певно тôлько то, що Сполученй Державы велику силу грошей, збруи и охотникôвъ не перестають высылати.

— ПИШУТЬ ГАЗЕТЫ, що Франція и Россія мають вмѣшати ся на Спол. Державы лагôдно, щобъ не прийшло до непорозумѣнь зъ Испаніею.

НОВОЖНЫЙ БОГАЧЬ.

Оденъ міссіонеръ зголосивъ ся до богача Рокефелера зъ просьбою о пôдмогу. Богачь выслухавши уважно просьбу, вручивъ міссіонерови чекъ на $100.000, а коли міссіонеръ вôддаливъ ся, крикнувъ богачь до своего головного управителя: „поднести цѣну нафты".

FOR SALE!

Дôмъ (property) на Cor. 5-th and Vine str. есть до сирозаня. Близшй вѣдомости можете достати у властителя дому **Mrs. J. Quinton**, Cor. 5-th & Vine str. — MOUNT CARMEL, PA. —

Справы робôтничі.

— Головнѣйші товариства робôтничі въ Спол. Державахъ подають число своихъ членôвъ, котрй не мають занятія — и такъ:

Унія будôвничихъ	40.000
Кравцѣвъ	40.000
Робôтникôвъ звычайныхъ	30.000
Цигарникôвъ	9.000
Шевцѣвъ	5.000
Друкарôвъ	5.000
Клеркôвъ, булгальтерôвъ	25.000
Робôтникôвъ при камѣню	2.000
Машинѣстôвъ	5.000
Кельнерôвъ	3.000
Броварникôвъ	800
Разомъ	177.000

Цифра та не есть зовсѣмъ докладною, понеже якъ знаемо. значна часть робôтникôвъ не належить зовсѣмъ до уній, отже годѣ дôзнати ся про число незанятыхъ, а тй що працюють, то ледви по 4 або 5 годинъ денно. Всѣхъ людей безъ працѣ можна числити на 3 милiоны.

— Въ New York находить ся понадъ 150.000 людей безъ занятія; въ Chicago 100.000; въ Філядельфіи рôвне число, не рахуючи San Francisco, Detroit, Cleveland и Cincinnati.

— Pittsburg, Pa. Трамвайовй компании обнижили своимъ робôтникамъ платню о 25 процентъ, а боячи ся забуренъ зажадали напередъ опѣки поліціи.

— Властителѣ копалень вугля въ Пенсильвенiи обнижили платню майнерамъ зъ 62½ цнт. на 45 вôдъ тону, а цѣну вугля пôдвысшили о 50 цнт.

— Робôтники при деревѣ въ Миннесотѣ заробляють по 9 дол. на мѣсяць.

— Копальнѣ вугля въ околици Baltimore замкненй.

— Pittsburg, Pa. Двѣ тысячки робôтникôвъ майнерскихъ покинуло 4. с. м. роботу, зъ причины, що компанія знизила платню.

— Въ фабрицѣ компании „Westinghouse Clirbrake" достали робôтники знова роботу. Цѣлый минувшій мѣсяць фабрика не робила.

— Mt. Carmel, Pa. Робота ту и на околици иде дуже слабо. Декотрй брехи роблять лишь три дни въ тыжни и то лишь по 3 кводры.

Вѣсти епархіяльнй.

Мадярска газета „Budapesti Hirlap" пише, що О. Алек. Дзубай предсѣдатель надзирательнои комісіи „Гр. кат. Соедниенія" вже давно перейшовъ потайно на православіе, тôлько боить ся се всенародно высловити, понеже церковъ въ его парохіи записана на латинского епископа. Після той вѣсти ясно намъ длячого въ Календари „гр. кат. Соединенія" внѣсъ портретъ царя православного. Або вôдкличе О. Ал. Дзубай ту вѣсть, або останe се правдою, але пропаґанда въ користь православія зô стороны редактора „Вѣстника" останe фактомъ. Чи вы люде вже подурѣли?

— О. Валогъ опуставъ вже Scranton и ходить по Піттсбургу нарѣкаючи на свою гр. кат. и православну долю.

— О. Грунька вже актив по перейшовъ на православіе и въ „Православномъ Вѣстнику" кляне папу, що ся влѣзе. Ще нема року, якъ обкидовавъ православныхъ болотомъ.

RA 4

Въ редакціи „Свободы" можуть достати Веч. ОО. Духовнй по 1 цнт. за егземпляръ:

1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

... бурѣ.

(з умореска Марка Твен'а.)

(Конець.)

Сильный грохотъ розлягъ ся опять надъ хатою.

— Боже, Боже, певно громъ десь близько ударивъ. Не дождемо до завтра! Коли насъ не стане на земли, то ажь тодѣ переконаешь ся, що причиною нашои смерти була твоя безбожна бесѣда.

— Віліяме!

— Що тамъ?

— Твой голосъ чую вже зъ иншого мѣсця. Чи стоишь передъ грубкою?

— Передъ грубкою. Щожь зъ того?

— Сейчасъ вôдойди менѣ вôдъ неи... Вже хочешь насъ усѣхъ запропастити? Не знаешь, що вôдчиненый комонъ е найлучшимъ громозводомъ. — Куды ты вôдойшовъ?

— Стою при вôкнѣ.

— Езусъ Марія! Чись уже на впослѣдокъ здурѣвъ? Тажь наймення дитина знае, якъ небезпечно пôдчасъ бурѣ стояти биля вôкна! Нѣ, я не дожию завтрѣшнього дня... Віліяме!

— Що такого?

— Прошу тебе не спѣвай! Кôлько разôвъ я тобѣ говорила, що вôдъ спѣву творять ся филѣ воздуха, котрѣ спроваджують електричный токъ. Въ кождôй науковôй книжцѣ про те знайти можна. — Чому вôдчиняешь дверѣ?

— Якто и се шкодить?

— Алежь мала дѣтина знае, що перетягъ спроваджуе громы Кара Божа бути одной зъ такъ нерозсудныхъ чоловѣкомъ а ще въ таку грôзну пору.

— А чор... я пôткнувся въ темнотѣ о стѣну и скинувъ образъ.

— И ты стоишь пôдъ стѣною? Ты не знаешь, що муръ есть найлучшимъ провôдникомъ грома? Геть менѣ зъ вôдтамъ и ходи сюда!

Я пôйшовъ, але сплжарка буда така вузька, що троха не вдусивъ ся. Я вернувъ до покою.

— Принеси менѣ зъ грубки книжку и свѣчку, нно ся не запалюй. У тôй книжцѣ чимало поучаючихъ радъ.

Добираючись до грубки розтовкъ я кôлька вазъ, перевернувъ стажерку зъ фигурками а о край комоды пообивавъ собѣ клубы. Тымчасомъ моя жѣнка запалила свѣчку и занята читанемъ втихомирилась на хвилку.

— Віліяме, що то за шелестъ?

— Нѣчо — котъ!

— Ахъ Боже мôй, веади его до шафы! Тажь каждый котъ обтяженый електричностію. Но, буде то велика ласка вôдъ Бога, якъ не посивѣю до рана — засторгнала и стала опять хлипати.

Въ погони за котомъ порозбивавъ я знову чимало посудины и натовкъ собѣ кôлька гузовъ.

— Въ нѣмецкôй книжцѣ написане, що на случай великои бурѣ треба сѣсти середь покою на крѣслѣ, вставивши ноги крѣсла въ шкляныи для изоляціи. — Про богъ зроби се хутко!

Послушный уставивъ крѣсло на шклянкахъ и сѣвъ на нѣмъ.

— Щось ты згадуешь про розличнѣ металевѣ предметы, якъ годинникъ, перстень, ключѣ и таке инше, нно не розумѣю добре, чи треба ихъ усунути чи зблизити до себе.

— Я рôвножъ не битый въ нѣмецкôмъ, але мабуть треба нами окружитись.

— Твоя правда, бо металь буде тодѣ громозводомъ. Любый Віліямъ вложи на голову пожарный каскъ, возьми шаблю и припни остроги. Ино хутко...

Зъ резигнаціею сповнивъ я приказъ, щобъ ино вгамувати гнѣвъ и нетерпеливôсть моеи жѣнки.

— Слухай, ту ще бесѣда про дзвонене, нно не можу понити, чи треба дзвонити, чи нѣ. — Тй нѣмецкй вченй такъ усе неясно пишуть, але мабуть треба дзвонити.

— Твоя правда. Прошу тебе, не трать часу, здойми зъ стѣны дзвонокъ и дзвони що силы. Може милосердный Господь ухилить вôдъ насъ нещастє.

Треба вамъ знати, що наша сѣльска хата стоить на горбѣ и окружена селянскими хатками.

Я ставувъ на изольованôмъ крѣслѣ и дзвонивъ черезъ кôлька хвиль. Наразъ запримѣтивъ я, що хтось вôдчинивъ воконницѣ, ставувъ при вôкнѣ зъ лятарнею и закликавъ:

— Що тамъ до сто бѣсôвъ?

Передъ хатою стояла товпа людей, приглядаючись зъ цѣкавостію мому чудному одягови. Я кинувъ дзвонокъ, скочивъ зъ крѣсла и ставъ ихъ защтькувати.

— Нѣчо не сталось, я лишь за-для бурѣ вживавъ розличныхъ средствъ до вôдвернения грома.

— За-для бурѣ? Чи ты збожеволѣвъ? Найпогôднѣйша нôчь... Дивись!

Я выглянувъ крôзь вôкно и такъ зчудувавъ ся, що черезъ кôлька хвиль не мôгъ слова промовити.

— То непонятна рѣчь! Аджежь мы крôзь вôконницѣ бачили свѣтло блискавиць и чули грохôтъ громôвъ.

Стоячи за вôкномъ выбухнули такимъ сердечнымъ смѣхомъ, що декотрй ажь на землю попадали.

Вôнци хтось зъ товпы закликавъ:

Ажь то вамъ не хотѣлось навѣть вôдчинити воконницѣ и выглянути за вôкно! Се що вы чули були арматнй выстрѣлы, а те що вы бачили блескъ ракетôвъ и фаерверкôвъ. Вечеромъ телеграма звѣстила насъ про выбôръ нового президента, а мы въ его честь устроили сю урочистôсть.

Переклавъ Стефанъ Хлопôвъ.

Молись, трудись, учись, до „СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ" читай, Русь свиту люби, доброму научайся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грошь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . Буде зъ васъ.